

dr hab. Ryszard Szymczyk

12 stycznia 2023 r.

Dyrektor Generalny
mgr Krystyna Pełka-Kamińska
Polskie Towarzystwo Informatyczne
ul. Solec 38, lok. 103
00-394 Warszawa

Szanowna Pani Dyrektor,

Jestem wieloletnim emerytem. Od roku 1968 przez niemal 40 lat pracy zawodowej zajmowałem się oceną odmian roślin uprawnych w Centralnym Ośrodku Badań Odmian Roślin Uprawnych, a także wykorzystaniem tzw. elektronicznej techniki obliczeniowej w upowszechnianiu wiedzy odmianoznawczej. Jako jednostka naukowa pracująca dla rolnictwa, zastosowaliśmy tę technikę do przetwarzania danych ze ścisłych doświadczeń odmianowych, prowadzonych w corocznej liczbie kilku tysięcy. Był to ogromny materiał poznawczy wymagający pilnego corocznego opracowania. U schyłku lat sześćdziesiątych ub. wieku mieliśmy do dyspozycji, jako pierwsi w rolnictwie, polski komputer ZAM-2 gamma, o pamięci zaledwie 1 k słów. Wyniki obliczeń (głównie analizy wariancji) komputer wyprowadzał na tasiemkę papierową, z której były odczytywane przez dalekopis. Trwało to dniami i godzinami, ale umożliwiało przetworzenie wyników doświadczeń jeszcze w bieżącym sezonie i podejmowanie decyzji rejestrowych, których efektem było kierowanie nowych odmian roślin do praktyki rolniczej. Kilka lat później komputer okazał się zbyt wolny wobec rosnących potrzeb merytorycznych Ośrodka i niestety został zełomowany. Zainstalowano nową maszynę – ELWRO 1325, z pamięcią bębnową i drukarką wierszową, a później ELWRO 1905 z pamięcią dyskową. Zmiany te bardzo przyśpieszyły przetwarzanie danych. Zrodziła się wówczas koncepcja wykorzystania nowego komputera w upowszechnianiu wiedzy odmianoznawczej w rolnictwie praktycznym. Jej autorem był śp. profesor Jerzy Krzymuski, późniejszy pracownik IUNG w Puławach i IHAR w Radzikowie. Powstał prosty, pilotażowy system EDO, będący zacznem poważniejszych prac nad tą koncepcją. Rozpoczęto je

w latach 70-tych pod moim kierownictwem (z wykształcenia jestem rolnikiem). Powstał system EDOA-2 (Elektroniczne Doradztwo Odmianowo-Agrotechniczne), który oferował rolnikom bezpłatne porady dotyczące wyboru i podstawowych zasad uprawy odmian najważniejszych roślin uprawnych. Opracowanie algorytmu tych porad miało nowatorski charakter i było dużym wyzwaniem. Konieczne było bowiem zdigitalizowanie podstawowych czynników agroklimatycznych, zwyczajowo opisywanych słownie, decydujących o powodzeniu uprawy roślin objętych doradztwem. Prace te poprzedziły sam proces oprogramowania systemu (w języku cobol). System sprawdził się w praktyce i działał przez kilka lat, stale udoskonalany. Udzieliliśmy około pół miliona indywidualnych porad. Jednak na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych zaprzestano konserwacji systemu i jego eksploatacji z powodów organizacyjnych i braków kadrowych. Niejako kontynuacją EDOA są liczne dzisiaj systemy i programy doradcze dla rolników, opracowywane przez różne podmioty, co umożliwia powszechny dostęp do bardzo wydajnych komputerów osobistych i telefonów komórkowych.

Piszę o tych sprawach w dużym skrócie. Przeglądając różne dokumenty z tamtych lat znalazłem projekt techniczny systemu EDOA-2. Żał mi go wyrzucać, bo uważam, że ma wartość niejako historyczną, ponieważ dokumentuje pierwsze próby wykorzystania informatyki w rolnictwie praktycznym w Polsce. Próbowałem zainteresować sprawą Muzeum Historii Komputerów i Informatyki w Katowicach, ale do dzisiaj nie otrzymałem od nich żadnej odpowiedzi, choć minęło kilka lat. Muzeów informatyki jest kilka w Polsce. Jednak najczęściej przedmiotem ich zainteresowania są same komputery (hardware) i gry komputerowe. A przecież informatyka obejmuje wszystkie dziedziny jej wykorzystania, w tym jej praktyczne zastosowania. Z tego względu piszę do Pani z nadzieją, że PTN wykaże zainteresowanie sprawą, o której piszę. Jeśli tak – przekażę nieodpłatnie dokumentację wspomnianego systemu, jeśli uzna Pani za uzasadnione włączenie tego dokumentu do zbiorów muzeum informatyki.

Oczekując na odpowiedź, serdecznie pozdrawiam

Dyzard Szymczyk

 Polskie Towarzystwo
Informatyczne

Wpł.
dn. 16. 01. 2023

L.dz.....